

Projecció de la cultura: embulls i confusió

OPINIÓ

LA RELACIÓ DE LES COMUNITATS
DE LES ILLES BALEARS AMB
L'INSTITUT RAMON LLULL ES REGEIX
PEL PRINCIPI DE LES PORTES
GIRATÒRIES: SE'N SURT PER LA DRETA
I S'HI ENTRA PER L'ESQUERRA

Fer voltes al tema de la lliçó inaugural del curs de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià, i fer-ho en una clínica tot esperant els resultats d'una colonoscòpia que acaben de perpetrar-te, és una situació que admet un ampli inventari de qualificatius. El primer que em ve al cap: grotesca. El segon: llastimosa. De cop, apareix a la sala, en les mateixes condicions i estat d'ànim de servidor, l'amic Guillem Graves, fill de Robert Graves i germà de Llúcia, ara dedicat en cos i ànima a injectar futur a la fundació que s'allotja a la casa de l'escriptor, a Deià. Qualsevol persona aliena als vessants empresarials de la cultura pensaria que el llegat d'una personalitat com la de Robert Graves, tants d'anys com va viure a la porta del Nobel, amb una obra tan vasta i d'abast universal, té ben garantida la pervivència en el mercat editorial i als aparadors de les llibreries.

La sala d'espera del metge és un lloc com un altre, potser més apropiat i tot que molts d'altres, per ampliar coneixements sobre aquestes qüestions. Guillem Graves, que treballa ara mateix en la correspondència del seu pare, comenta les dificultats que comporta mantenir la visibilitat de l'obra de l'escriptor i la seva accessibilitat, i, allò que passa, resulta que d'alguna manera la qüestió està relacionada amb el que havia pensat que seria la lliçó a la qual estava donant voltes, tot i que en un abast més reduït i sense el glamur cultural que tenen totes les coses relacionades amb l'autor de *Jo, Claudi* i amb qui rebia les visites de l'Ava Gardner quan l'actriu portava en plena ebullició, per dins i per fora, els materials amb què acabaria construint-se com un dels mites eròtics més turbulents i pertorbadors del segle XX.

GUILLEM
FRONTERA

El "tema" sobre el qual servidor pensava parlar en aquesta lliçó inaugural – i ja em perdonareu l'altisonància – era, precisament, el desemparament en què viuen i acaren el futur alguns dels artistes més notables del meu petit país insular perquè el mercat no els ha beatificat i les institucions culturals, afeblides fins a la inanició, eludeixen les seves responsabilitats canòniques. Per mimesi rutinària, aquí es parla molt de projecció exterior de la cultura, bellíssim conjunt de propòsits que se substancien sovint en capbuitades d'olor inequívocament provinciana i d'eficàcia dubtosa. Mentre, el reconeixement i la valoració dels nostres artistes obeeixen a criteris misteriosos –si és que no són mers capricis–, practicats sovint per mandarins de procedències extramurs de la cultura.

Aquest *modus operandi* –excepcionalment rebutjat durant períodes com

el que va marcar Damià Pons al cap de la Conselleria d'Educació i Cultura– condemna als llimbs artistes valuosos, n'escatima la presència als museus –per dir-ho ampul·losament– i dificulta la seva assumpció com a patrimoni viu per part de la societat illenca.

Una de les disfuncions més cridaneres del nostre panorama cultural rau en la combinació de l'arbitrarietat en el reconeixement del actors de la cultura i les tasques per a difondre-la a l'exterior. Aquestes tasques, a més, han gaudit de l'honor de ser menyspreades pels governants del PP (Jaume Matas i José Ramón Bauzá decretaren l'eixida de la comunitat balear de l'Institut Ramon Llull). El resultat final és que ara mateix Balears no és soci de ple dret de l'IRL i que les competències en cultura i la seva projecció es mouen entre l'embull i la confusió. Però almenys tenim la petita fortuna de la voluntat dels Governos d'esquerra –més o menys– de salpebrar la situació amb una mica de seny i contribuir a la definició d'un espai cultural, cosa que altres comunitats no poden dir.

I una altra ventura encara: la tasca de reprendre el camí cap a la plena integració de la comunitat illenca a l'IRL –cap al ple domini de la Terra– s'ha encarregat a l'escriptor i artista plàstic Lluís Maicas, que, a més, té una bona capacitat organitzativa adquirida durant anys de feina en càrrecs de responsabilitat a l'empresa Quely –el lector segurament deu ser devot dels seus productes, especialment de les dites *quelitas*, una petita meravella per als sentits. En ell confiem perquè les coses es facin amb coneixement i eficàcia.

PD. La colonoscòpia bé, gràcies.

Escriptor, guionista i crític d'art